

TAPOLCZAI LAPOK

EZEELŐTT: TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KÍADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K, félévre 5 K,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona.

A legujabb harc.

Január elsejével újabb harcz indul meg Ausztria és Magyarország között. Ezt a harcot mint mindig, most is a rossz szomszéd üzente meg nekünk és mi mint mindig, álljuk is azt. A háborúság keskeny, de annál hosszabb szintéren fog lefolyni: a vasuti vonalakon. Az osztrák kormány néhány hét előtt január 1-étől kezdődőleg lehetetlenül magas tarifákat állapított meg, amelyek ha valóban életbe lépnek, szinte leküzdhetlen akadályokat gördítenek Ausztriába való kivitelünk és Ausztrián keresztül való tranzitó forgalmunk elé. Ha hogy be fognak következni, aziránt immár semmi kétség, miután az új díjszabás már keresztül ment a legtöbb fórumon. Ha egy pillantást vetünk a térképre, amelyen vasgyűrűként övezik az osztrák örökös tartományok Szent István birodalmát, ha tekintetbe vesszük, hogy a külállamok közül csak Szerbiával és Romániával, ezenkívül pedig az Adria tengerrel vagyunk közvetlen határosságban, minden szak tudás nélkül is tisztán áll előttünk a tény, hogy a legközvetlenebb élet érdekeink fűződnek ahhoz, hogy az osztrák-tarifák minél kedvezőbbek legyenek az áruszállításra nézve és minél magasabbak ezek a tarifák, annál súlyosabb veszedelem fenyegeti egész közgazdasági életünket.

A magyar közvélemény tisztában van azzal, hogy mit jelent az osztrák tarifa reform. Hatása máris imponáló külsőségekben nyilatkozik, amennyiben összeterelte, együttes cselekvésre bírta az ősi ellenfeleket, a merkantilistákat és agráriusokat, a nagyipari tőkét és a holtkez hiveit. Egy nagy gyűlésen találkoztak Lánczyék és Rubinekék és a közös sérelem fölött elkeseredve, a közös célért lelkesedve megkötötték egymással a véd- és dacsövetséget Austria ellen. Istennek hála, megint beigazolódtott, hogy akármilyen pártos is a magyar, a közös ellenség ellen szolidárisan harcol és félre tudja tenni lelki emelkedettségében az egymás között dülő ellentéteket. Annyi tehát bizonyos, hogy az osztrák-tarifák nem maradnak megtorlatlanul, hogy a közgazdasági élet minden tényezője magánosok, intézmények egyaránt ki fogják venni részüket az osztrákok ellen való védekezésben és az osztrák áruk forgalmának és tranzitó forgalmának Magyarországban való megnehezítésében.

Vezérünk ebben a harcban természetesen nem lehet más mint a Magy. Államvasut. Éppen úgy, mint Ausztria a vasutai által indította meg Magyarország ellen a tarifa-háborút, úgy kell a mi vasutainknak is e merénylet ellen egy kontra-tarifa-haborúval küzdeni.

Tarifa-háboru Ausztriában és tarifa-háboru Magyarországon! Nagy dolog ez, a laikus nem is képzei el,

hogy mennyi tudás, számítás, raffinement és felelőség teljes kockát kell hozzá. S akármilyen jól vezessük is a tarifa-háborút, elmaradhatatlan következménye egy nagyméretű zavar ugy a vasuti forgalomban, mint a közgazdasági életben Ausztriában is, de Magyarországon is. Nagy ésszel, nagy energiával kell vezetni ezt a küzdelmet, mert óriási érdekek forognak kockán.

Helyzetünk e tekintetben kedvezőbb mint Ausztriáé. Amikor vizsgáljuk a helyzetet, valóban bajosan tudjuk megérteni, hogy Ausztria mint szánhatta magát a hadüzenetre. Az osztrák-ipar kivitelre szánt cikkeinek 60 % a talál elhelyezést Magyarországon, szállítatik tehát magyar vasutakon! A fennmaradó negyven százalékából harminc a Balkán államokba irányittatik és ez is Magyarországon megy keresztül. Ausztria tehát egy milliárdnál jóval nagyobb értékű árut szállít a mi vasutainkon! Ezt a milliárdot ha mi felemelt tarifákkal, ha nehézkos szállítási rendszabályokkal sujtjuk, diadalmas utjában fel tudjuk tartóztatni és ugy a magyar mint a balkán piacot az osztrák-árutól el tudjuk idegeníteni. Viszont az is igaz, hogy mi is több, mint félmilliárdnyi mezőgazdasági terméket szállítottunk Ausztriába és mintegy negyedmilliárdnyit Ausztrián keresztül, de igazán kíváncsiak vagyunk arra, hogy mit fognak az osztrákok enni, ha gabonánk és marhánk elől elzárkóznak?

T Á R C A.

Csalódás.

Késő éjszaka volt már. A kávéházban csak néhány újságíró üldögélt egy üveg bor mellett. Arról beszélgettek, hogy milyen hünen írják meg az eseményeket, amelyeket megtudnak itt vagy ott a városban. Élénken folyt a vita. Többen erősködtek, hogy a jó újságíró mindent megtud, amit akar. A beszélgetes hevében észre se vették, hogy a mellettük való asztalhoz egy öreg ur telepedett le és figyelni a társalgást.

— Mindent meglehet tudni, de nem mindent lehet megírni, de meg vannak dolgok, amelyekről nem is érdemes írni olyan sokat. Például annak az orvosnak az öngyilkossága tegnap. Tíz sor volt az egész, nem is érdemelt többet . . .

Az öreg ur, aki most még jobban figyelte e szavaknál beleszólt a társalgásba.

— Csalódik uram: önök nem tudnak meg mindent, sőt nagyon keveset. A legtöbb esetben jóformán semmit. Csak felszínesen dolgoznak, nem iparkodnak a dolog mélyére tekinteni, vagy nincs is kedvük hozzá, vagy nincs idejük, vagy tudja Isten mi az oka. De nem hü krónikásai az eseményeknek.

A társaságban ülő újságírók hevesen cáfolták a vádakát, firtatták a vén riportert,

aki hetykén odavágta a kérdést, hogy hát mondjon csak egy esetet is, amit hünen irtak meg.

— Hát például az orvos esete, az az öngyilkosság, amiről az imént beszéltek. A legszomorubb és a legmegindítóbb tragédiák egyike. Az a szegény ember meghalt, eltemették tiz sorban s a világ önöktől sohasem tudja meg azt a bus történetet, melyből pedig sok a tanulság.

Az újságírók nem engedtek. Végre is az öreg ur rászánta magát, hogy elbeszélje a dolgot. Az öngyilkos orvos Petneky Iván volt. Kora gyermekkorában jutott árvaságra, senkinek se kellett, hát az árvaházba került. Onnan meg Isten tudja hogyan, idegenek közé nevelőbe. De akár hol lett légyen, mindenütt csak azt prédikálták a fülébe, hogy tanuljon és tanuljon, mert különben semmi sem lesz belőle, csak koldus vagy rossz ember. A fiu hallgatott a szóra, de igen saját szerű felfogással. Ugy vélte, hogy akik tanulásra intik, azok a'apjában veve nem is akarnak neki jót, különben nem vágnák a szemébe folyton, hogy ő milyen elhagyott, hogy kegyelem kenyéren él és hogy milyen senki. Menekült is a könyvei közé, amint tehetette. És tanult. A könyvei lettek a jó barátai, a szülői, mindene, itt azt lehet mondani, már gyermekkorába nem törődött a világgal. Nem játszott a pajtásaival, nem hallott a szeretet melegétől áthatott szót senkitől.

Igy nőtt fel. Később az egyetemre kerülve maga kereste kenyerét. Az ifjúságát megkeserítette az anyagi gond, ez elől is a tudomány világába keresett menekülést. Társaságba nem járt, nem tellett rá, nem is kíváncsított! Végre is teljesen emberkerülővé lett. Nem is érdekelték az emberek. Nem is hitt bennük a gyermekora fájó emlékei ott éltek a szívében.

Csodálatos dolog, hogy aztán, mint orvos a betegeiért élt-halt. Korán belekerült egy kórházba, ott is maradt. Csak a tudománynak élt, csak ebben hitt, mert ez szerzett neki tiszteletet, tekintélyt, fényt mindent. S betegein mutatta meg a tudomány az ő igazi hatalmát.

Petneky tömördek embert meggyógyított, de mind csak addig érdekelt, amíg beteg volt. Addig az emberek mint egy felsőbb hatalomra, úgy tekintettek ő reá. Kérték, könyörögtek, engedelmeskedtek, de ha meggyógyultak fizettek, vagy nem fizettek néhány köszönő szót mondtak, aztán a fakép-nél hagyták a kórházat meg az orvost. Örültek, hogy megszabadultak.

Mindezekből láthatják uraim, folytatta az öreg ur elbeszélését, hogy Petneky az öngyilkos orvos, milyen lelkületű ember volt. Hanem hát megjárta. Tudniillik egyszer csak neki is megmozdult a szíve. Beleszeretett egy leányba, aki egyszer nagy beteg lett. Petneky megakarta gyógyítani, de csakha-

Mindezeket tekintetbe véve jó reménységgel vállaljuk a ránk oktroált küzdelmet, bizva a magunk erejében.

Nem foganatosított rendelet.

Szeretjük magunkat városnak csufozni, ami bizony sok tekintetben valósággal csufozás is. Egy a többi közül.

A múlt évben, ha jól emlékszünk még a nyár folyamán elhatározta a községi képviselőtestület, hogy építkezési tekintetben mint városi jelleggel bíró község felhívja, sőt kötelezi a háztulajdonosokat, hogy házaik előtt gyalogjárdát készíttessenek. A főbb utcák cementből, a mellékutakban pedig terméskőből, vagy kővel szegélyezett és murvával behintett és ledöngölt járdát készítsenek, amelyet záros határidő alatt, tehát már a múlt év december hónapjáig kellett volna elkészíteni. A község eme rendelkezése ugy szépészeti, mint köztisztasági, kényelmi, sőt közbiztonsági tekintetben is nagyon elismerésre méltó.

Azonban mit lapasztalunk. A határidő letelte óta már egy teljes esztendő elmúlt, de bizony édes kevés háztulajdonos hajtotta végre a rendelkezést. Senkinek eszébe nem jutott, hogy erre a háztulajdonosok figyelmét időközönként felhívja. A főutcán estenként baj nélkül járhatunk, hanem így télviz idején a mellékutcai házak mellett halladni, valóságos élet-halál veszedelme. Gidres-gödrös az út. Ha eső van, akkor bokáig taposunk egy-egy viztölcsába, ha pedig száraz időjárás van, akkor olyanokat botlunk a gödrökbe, hogy majd agyvelőrázkódást kapunk vagy nyelvünket harapjuk le. Ime itt van egészségünk közbiztonsága.

Már pedig a községi előjárásnak minden polgár egészségére vigyázni, megelőző rendelkezéseket végrehajtani kötelessége.

A mellékutak kisebb háztulajdonosai így télen reá érnek maguk is elkészíteni a gyalogjárdát, amely mint említettük nemcsak szépészeti, hanem egészségügyi tekintetekben is szükséges.

A rendeleteket ne csak papiroson

hamar belátta, hogy nem lehet. A leány tudóvést kapott. Az orvos kitudta számítani hetekre, hogy még meddig viheti. Es nem tudott rajta segíteni. Elhagyta a tudomány is, megrendült abban is a bizodalma.

Nem vallott ő a leánynak szerelmet, titkolta még maga előtt is érzelmeit. De aztán egy napon, amikor kétségtelenül rájött, hogy hiába minden, akkor végtelen elkésredés fogta el.

Hazatérve szobájába, összehányta könyveit, műszereit nagy haraggal, kétségbe esítő dühvel, hogy ime most már minden elhagyta, a tudomány is éppen akkor, amikor azon kellett volna segíteni, akit az élete árán is megváltott volna.

Amikor ott a szeretszört műszerek, könyvek közt a kórházi szobában megtalálták kartársai, mellett olvasták a kis cédulát, hogy a tudomány mit sem ér, ráfogták a szerencsétlen emberre, hogy pillanatnyi elmezavarban ölte meg magát.

Talán így volt helyes. Az igazi tragédiák titkát az elbukott hős mindig magával viszi. az örök megsemmisülésbe.

NENESKÉRI KIS JÓZSEF.

csináljuk meg, hanem a kivitelben is juttassuk érvényre. Tekintsen körül azelőjáróság a külső dolgaiban is, s akkor látni fogja, hogy nem csak a papiroson, hanem egyebütt is akad dolga.

Felhívjuk tehát a község előjáróságát, hogy az általa még múlt évben hozott rendelkezést hajtassa végre, mert az mégsem járja, hogy az idegen csufozkodva fogja ránk, hogy mi a város nevet nemcsak közigazgatásilag, hanem építkezési tekintetben is csak bitoroljuk.

Kicsiny a pályaudvarunk.

A Balatoni vasut megnyitásával nem remélt forgalom állott be. Habár azt reméltük, hogy különösen a borszállítás, illetőleg feladás egy nagy része az új pálya különböző állomásai között megoszlik és így Tapolcza feladási és leadási tételei csökkenni fognak, — nagyon csalódtunk. — A teheráru feladás nemhogy csökkent volna, hanem rohamosan emelkedik ugyannyira, hogy nem egyszer oly árutorlódás van az állomáson, hogy annak lebonyolítása nehézségekbe ütközik, vagy egyáltalában meg is akad. Ezt bizonyítja az, hogy teherpályaudvarunk, különösen nagyobb mérvű borszállítás idején telve van borral telt hordókkal, amelyek többször napokig vesztegelnek.

Mi ennek az oka?

Egyrészt azon körülmény, hogy sokszor nem áll elég waggon rendelkezésre vagy nincs elég munkaerő arra, hogy a feladandó illetőleg elszállítandó arukat azonnal waggonokba rakhatják. Ez utóbbi eset veszélyeztetheti az áru biztonságát, különösen így télviz idején, a fagy esetleg sok kárt tehet.

A tapolcai állomás raktárhelyisége és teherpályaudvara kicsiny. A balatoni vasut állomásain pedig nagyobb mennyiségű, pl. borszállítmány feladása nem biztosítja a feladót a kártól, mert nincs sem megfelelő nagyságú raktár, sem teherpályaudvar.

Kereskedőink panasza ily körülmények között nagyon is méltányolandó, illetőleg elfogadható. Tettek is már több ízben panaszt a szombathelyi üzletvezetőségnek, amire időleges orvoslást haptak ugyan, azonban e baj végleges orvoslását csak úgy érhetjük el, ha a fentieket alaposan orvosoljuk, ezt pedig azzal lehet elérni, ha először a tapolcai teherpályaudvart megnagyobbítják, személyzetét szaporítják.

A balatoni vasut állomásain ugyan csak megfelelő raktárakat és teherpályaudvarokat létesítsenek, mert ez utóbbiak hiánya mellett éppen nem csodálkozhatunk, ha a még messzebb fekvő balatonparti szőlőkől is a bort a tapolcai állomáson adják fel.

A tapolcai kereskedők máris mozgalmat indítottak ez állapotok megszüntetéséért, ujabban pedig az O. M. K. E. útján iparkodnak, ez ügyben orvoslást nyerni.

Hisszük és kívánjuk is, hogy meg-

nyerjék, mert ezt kívánja nemcsak az ő, hanem a közönség érdeke is.

Tapolcza nagyközség, kereskedelmi fejlődése oly rohamosan halad, hogy a kereskedelem további fejlődésére csak bénítólag hatnának a forgalmi akadályok.

Tegyenek meg a kereskedőink mindent, amit a forgalom akadályaitan, de békés uton leendő elintézése érdekében elkövethetnek.

H I R E K.

Bucsuzó főispán. Gróf Batthyány Pál Zalavármegye volt főispánja hosszabb levélben bucsuzott el a vármegye közönségétől, a törvényhatóság folyó hó 13-án tartott közgyűlésén. A távozó főispánt általános népszerűség kísérte lemondása alkalmából.

Új közigazgatási bizottsági tagok. A megye törvényhatósági bizottsága a múlt héten tartott közgyűlésén a közigazgatási bizottság megüresült helyeire Bosnyák Gézát, gróf Batthyány Pált, Vizlendvay Sándort, Koller Istvánt és Tripammer Gyulát választotta meg.

A hercegprimás ajándéka. Vaszary Kolos hercegprimás már megküldte a keszthelyi kórház javára felajánlott tízezer koronát, amely örök időkre hirdeti a nemeslelkű főpapnak a szülővárosa iránt érzett ragaszkodását és jóindulatát. Sajnos, Tapolczának nincs oly jóindulatu nagy szülőtte, ki szegény községünket nemcsak a régen vajudó kórház eszméjében de más egyéb hasznos intézményt létesíteni vagy támogatni segítene.

Képkiallítás Keszthelyen. Ma délelőtt Keszthelyen egy vállalkozó képkiallítást nyit meg, a hol az ország hírneves festőművészeinek munkáit mutatják be. Akinek sok pénze van, az vásárolhat is.

Karácsonyi pásztorjáték. A tapolczai kath. legényegylet f. hó. 26-án karácsony másodnapján az egyesület saját helyiségében karácsonyi pásztorjátékot rendez. A „Megerült gyermek” című alkalmi darabot adják elő, melyre ez uton hívja meg a közönséget az egyesület vezetője. Kezdeté este fél 8 órakor. Belépő-díj személyenként 50 fill. felülfizetéseket az állandó színpad felépítésére köszönettel fogad és hirtalpig nyugtáz az egyesület.

A kir. járásbiróság ügybeosztását most tette közzé a bíróság vezetője, ez szerint, törvénynapokul vasárnap és ünnepnap kivételével minden-nap jelöltetik meg. Ezeket a felek ügyük tárgyalása végett az ügybeosztás szerint kijelölt bíró előtt a hivatalos órákban idézés nélkül is megjelenhetnek. A polgári keresetek, sérelmek és nyilatkozatok szóbelileg minden kedden és pénteken d. e. 9—11 óráig vétetnek fel, a vezető Papp László kir. járásbíró által, büntető ügyekben pedig Müller Ferencz kir. járásbíró által. Az egyezségi kísérletre való idézés és a fizetési meghagyás iránti kérelmek továbbá oly szóbeli keresetek, kérelmek és nyilatkozatok, melyek gyors elintézését igényelnek, ugy szintén csak is melyeknek előterjesztése határidőhöz nem kötve vagy a melyek előterjesztése végett a bíróság székhelyének közsésein kívül lakó fél jelentkezik, a hivatalos órákban a megjelölt napokon kívül is felvétetnek az illető eladók által.

Balaton-bál rendezőbizottsága, a Balatoni Szövetség Somogy, Veszprém és Zala vármegye érdekeltsége, meg az összes balatonparti fürdőhelyek uriközönségének bevonásával, a budapesti m. kir. honvéd zenekar közreműködésével 1910. évi január 8-án, a Székesfővárosi Vigadó termeiben a Balatonvidéki népipar segélyezésére, családias jellegű, zártkörű bált rendez. A bál kezdeté este 9 órakor. Jegyek ára: családjegy (3 személyre) 10 korona, személyjegy 5 korona, táncosjegy 1 korona. Jegyek és táncos utalványok a borbélyos meghívók előmutatása mellett a bálbizottság irodájában (VII. kerület, Rákóczy-ut 38. sz. IV. em. 15. ajtó) naponkint 5—6 óra között válthatók.

Vasárnapi munkaszünet. A kereskedelemügyi miniszter ur 95078. sz. rendeletével a f. hó 19 (vasárnap) munka szünetet felfüggesztette, így az üzletek egész nap nyitva lehetnek, azonban az irodákra e rendelet nem vonatkozik.

Suffragette bál. A tapolczai ifjuság a korcsolya-pálya javára 1910. január 8-án suffragette estélyt rendez, amelynek programja olyan mulatságos, amilyent mostanában nem élveztek.

Vincellérek vizsgálja. Tegnap volt a tapolczai m. kir. vincellériskola növendékeinek a folyó 1909. tanévet bezáró vizsgálata, amelyet Tuss Antal vincellériskolai igazgató vezetett. A növendékek általában szabatos és szakismeretet felőléző szép feleleteket adtak. Mindegyikén meglátszott nem csak az előadó tanárok hivatásos és odaadó ügybuzgalma, hanem a tanulók szorgalma is. A vizsgálat befejeztével Tuss Antal igazgató buzdító beszédet intézett a végzett növendékekhez, továbbá szorgalomra, hűségre, tisztességre intve őket, amelylyel nemcsak önmaguknak, hanem az intézetnek és becsületét szereznek. Ezután kiosztotta a három legjobb tanuló között a nagykanizsai Gazd. takarékpénztár jutalmul küldött adományát, amelyből Iván József 10 koronát, Pető Gábor és Baka József 5—5 koronát kapott.

Borvásár Badacsonyban. Badacsony hegyközség választmánya dr. Magyar Károly földbirtokos elnöklésével ülést tartott, melyen egyhangulag elhatározták, hogy a tavasszal Badacsonyban borvásárt rendeznek a Balatoni Szövetség és a Tapolczavidéki Gazdákör támogatásával.

A megyei hírlapirodalom köréből. A Nagykanizsán megjelenő „Zala” című politikai napilap új kontóban jelent meg. Az újság eddigénél nagyobb alakban, új nyomással, bővebb tartalommal jelenik meg. Ez a tény a megyei hírlapírás örvendős emelkedésének a jele.

Borkezelési tanfolyam szőlőbirtokosok és gazdatisztek számára. Az okszerű pincékezelésre vonatkozó ismeretek terjesztése céljából a földmivelésügyi miniszter a budafoki pincemesteri tanfolyammal kapcsolatosan nagyobb szőlőbirtokosok és gazdatisztek számára időleges borkezelési tanfolyamot tartat. A tanfolyam Budafokon a pincemesteri tanfolyam helyiségeiben 1910. január hó 10-től, január 22-ig naponként délután tartatik meg. A felvétel végett a folyamodó nevének, lakóhelyének és foglalkozásának közlése mellett közvetlenül pincemesteri tanfolyam igazgatóságához Budafokra kell fordulni, ahol a jelentkezés sorrendjében történik a felvétel.

Új rend a bíróságnál. Az egész országot érdeklő és szociális szempontból is nagyfontosságú újítást akar életbe léptetni már legközelebb az igazságügyminiszter. A terv szerint, az igazságügyi hivatalokban megreformálják a szolgálatot s az egyhuzamban való hivatalos órákat hozzák be. — A reform regóta foglalkoztatja már az igazságügyminisztériumot, de egyes hivatalfőnökök aggodalmaskodása miatt eddig halasztást szenvedett a kivitelezés. Mikor azonban Güntner Antal elhatározta, hogy megvált az igazságügyi tárcától, megalkotta ezt az utolsó rendeletet, melyre most Wekerle Sándor bocsájt ki. A rendelet úgy intézkedik, hogy a kivatalos órákat már január 1-től egyhuzamban kell megtartani és pedig minden valószínűség szerint délelőtt 8 órától, délután 2 óráig.

Pinceszövetkezet. A Balaton-almádi-i és környékének szőlősgazdái megalakították az első pinceszövetkezetet. A borértékesítés szempontjából fontos lépést tettek szőlősgazdáink, mert a szőlőbirtokok jövedelmezőségét, a szőlőtermésnek együttesen és okszerűen való kezelését, az egyenlő minőségű borok előállítását csak egy jól szervezett pinceszövetkezet mozdíthatja elő s ennek következménye természetesen nem lehet más, mint a borok előnyösebb értékesítése. A pinceszövetkezet megteremtője dr. Óvári Ferenc országgyűlési képviselő volt. A szövetkezet alakuló gyűlésén dr. Óvári Ferenc országgyűlési képviselő elnökölt s lelkes szavakban fejtegette a nagyszámban jelenlévő szőlő-

lősgazdáknak a megalakulandó borértékesítő szövetkezet fontosságát és előnyeit. Az elnök után Óvári Kálmán szólalt fel, ki bejelentette, hogy eddig 160 drb 50 koronás üzletrész jegyeztetett, de kilátás van még arra, hogy az üzletrész jegyzések még jóval szaporodni fognak. A szövetkezet hozzávetőleg évenként 5—6 ezer hektoliter bort lesz képes beszolgáltatni. Ha a földmivelésügyi kormány látja a balatonmelléki szőlősgazdák törekvését, bizonyára nem fogja sajnálni az anyagi segítyt, mert semmi sem indokoltabb, mint egy oly szövetkezet támogatása, mely a balatonvidéki szőlősgazdák érdekeit mozdítja elő.

Gazdasági előadások. A Tapolczavidéki gazdákör által rendezett népies előadások a gazdák nagy részével folynak. A múlt vasárnap Gyulakesziben Faber Sándor gazd. akad. tanár általános a trágyázásról tartott tanulságos és érdekes előadást, a gazdákör titkára pedig az új bortörvényt ismertette. Az előadáson a szép számban megjelent polgárokon kívül részt vett Forster Elek gkőri elnök és Rimanóczy Endre plébános. A gazdák nevében Rimanóczy Endre plébános mondott Forster Elek gkőri elnöknek köszönetet, a gazdák iránt tanusított jó indulatáért, különösen pedig azért, hogy határozat közbenjárására Öngyméltósága a földmivelésügyi miniszter 3000 korona segítyt adott a községnek legelő rendezés céljaira.

Borkereskedőink figyelmébe. A múlt hét folyamán több panaszt vettünk, hogy egyes borkereskedők az esteli órákban midőn a bort az utcáról a pincébe szivattyuztatják a járdákön keresztbe fektetett gummitömlők mellé lámpást nem tételnek, aminek következtében a járókelők, különösen az idegenek, a tömlőkben megbotlanak, sőt egyik panaszos állítólag el is esett. Kérjük tehát a borkereskedőket, hogy a jelzettek után az estéli borszivattyuzáskor a tömlők mellé lámpást tessenek, nehogy a járókelőket a szabad közlekedésben akadályozzák.

Korcsolya-pálya. Mint halljuk a korcsolyapálya munkálatai már annyira elkészültek, hogy a hét folyamán, ha az idő kedvez megnyílik.

Ösztöndíj. A zalaegerszegi milleniumi ösztöndíjat, 400 koronát, Vörös György zalaegerszegi gymnáziumi tanulónak ítélte oda a törvényhatósági bizottság közgyűlése.

A főispánnak nem adnak lakást. Zala vármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 13 án tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a jövőben a főispánnak nem adnak lakást.

Nem lesz két gyógyszerész Tapolczán. Tapolczára egy második gyógyszerész felállítását két gyógyszerész folyamodott. A vármegye törvényhatósági bizottsága a múlt héten tartott gyűlésén a második gyógyszerészt Tapolczára nem engedélyezte.

József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület javára Kapolcson a perselyben 53 fillér gyűlt össze, melyet ez uton nyugtat az egyesület elnöksége.

A boritaladó eltörlése. A most lefolyt verségi borászati nagygyűlésen a borforgasztási adó leszállítása, illetve törlésének a termelők szempontjából való szükségességét dr. Seemayer Károly szőlőbirtokos fejtegette. Előadásában esetelte azon nehézségeket, melyek boraink értékesítése körül utóbbi időkben érezhetőek voltak, mely körülményekre való tekintettel, s különösen figyelembevéve azt a körülményt is, hogy a hazai borforgasztás térhódítására ez idő szerint kedvező kilátások nem mutatkoznak, javasolja, hogy a nagygyűlés is haugsúlyozottan foglaljon állást a boritaladó eltörlése tekintetében, s ily irányban intézzen feliratot egy a kormányhoz, mint a képviselőházhoz. A javaslatot a nagygyűlés elfogadta.

Nincs anafabéta. A kir. tanfelügyelő felhívta a községi előjárókat és iskolafenntartókat, hogy szólítsák fel a községek lakóit az irás és olvasásra tanító tanfolyamok látogatására. Így történt ez Tapolczán és járásunk többi községeiben is, azonban a valóban kulturális célt szolgáló tanfolyamra senki sem jelentkezik. Talán nincs irni olvasni nem tudó? Oh ez nagyon szép volna, hanem nem hisszük. Akad elég itt is ott is,

hanem hát szégyeljük talán azt pótolni, amit gyermek korunkban elmulasztottunk, pedig ez nem szégyen, nagyobb szégyen az, ha ez okól tucat-ember számba veszik az irni és olvasni nem tudókat!

Tűzkár. A vármegye területén az 1909. évi augusztus 1-étől október 31-ig előfordult tüzesetek száma 37 volt. Az elhamvasztott érték a betervezett kimutatások szerint 81831 koronát képviselt. Biztosítás folytán megtérül ebből 27095 korona érték s így a szenvedett kár 53472 koronára rug. A tüzet a teljesített vizsgálatok szerint 4 esetben gyermekek játéka, 4 esetben gyújtogatás, 16 esetben gondatlanság, 4 esetben villámcsapás okozta; a tűz keletkezésének oka 9 esetben kideríthetetlen maradt.

Jön a végrehajtó. Az adóval hátralékban lévőeknek kellemetlen dolgokat kell újságolnunk. A községi adószedő hivatal környékén ugyanis azok a vészterhes hírek keringenek, hogy aki karácsonyig az adóját, amivel tartozik, be nem fizeti, úgy az esztendő utolsó hetében kéréletlenül érte mennek lefoglalt butoraiért és az árverésre több halasz-már semmi szín alatt sem adnak. Persze, ez a sors csak azokat a szerencsés halandókat éri, akiknek van vagy volt lefoglalható ingóságuk. De ne vicceljünk, ez komoly ügy és már oly közel azaz utolsó hét.

A parcellázások ellen. A földmivelésügyi miniszter a napokban újabb rendeletet intézett a összes alispánokhoz, amelyben meghagyja a községi jegyzőknek, hogyha a községükben 100 holdon felül levő birtok eladás alá kerül, akkor erről neki haladéktalanul tegyenek jelentést. Mert napjainkban az eladásra kerülő nagy birtokokat rendesen spekuláló földparcellázók veszik meg, akik a nagy birtoktestet szétdarabolják, azután eladják kis embereknek és tulmagas százalékok nyernek egy-egy sikerült üzlet lebonyolításán. A parcellázásoknál tapasztalt visszaéléseknek akarja ezzel elejét venni a miniszter.

Balatonparti fák Mikszáth Kálmánnak. Mikszáth Kálmán legutóbb megírta, hogy a jubileumra nem vár más nemzeti ajándékot mint azt, hogy horpácsi kertjébe gyümölcsfákat küldjenek. Öregsége idején ezeknek árnyékában szeretne pihenni. Értesülésünk szerint Keszthely előjárósága a balatonparti erőteljes szép fák közül a legszebbeket elküldi Mikszáth Kálmánnak.

Nagykanizsai erkölcsök. Zala laptáraunk arról panaszkodik, hogy Kanizsán maholnap több lesz az *apáttan* mint a törvényes gyermekek. Nem kevesebb mint 117 törvénytelen gyermek születet ebben az évben Nagykanizsán, a hol a hadsereg és a haza érdekeit — úgy mond — valóságban csak a házasságon kívül méltányolják. Szomorú képe ez a gyenge lábön álló erkölcsösségnek.

Meghalt az örültek házában. Molnár Antal tapolczai illetőségű elmebeteg szijgyártó, akit csak nem régen szállítottak a zalaegerszegi tébolydába, néhány napi kinlódás után Zalaegerszegen meghalt.

A Balatonvidéki vasuton. A Tapolczáról Veszprémbe induló személyvonat Zánka és Akali állomások között a múlt kedden este a nyílt pályán hirtelen nagy zökkenéssel megállott. Oka ennek az volt, hogy a pályára tévedt tehenet elgázolta. A vizsgálat megállapította, hogy a tehen Schramm szeptedi veneéglős tulajdona volt és hogy este az itatás alkalmával megszökött. A mozdonynak gőzcsapjai eltörték. A vonat csak félóra késéssel folytathatta Veszprém felé útját.

Elaludt a villamos! A múlt hét folyamán egyik házban, a hová a villamosvilágítást bevezették, az ebédlőben, vacsora közben elaludt a lámpa (no ez máshol és többször is megtörténik. Szedő.) Meg kell jegyeznünk, hogy több helyen a villamosvilágítás bevezetése dacára, a konyhákban csak petroleum lámpás pislog. A sötétben csakhamar gyertyaért kiabál a háziasszony, amit a cseléd azzal az örömmel vitt be az ebédlőbe, hogy a konyhában nem aludt ki a villamos.

Minden gyermekszobában hálával kell gondolni azokra a derék norvég halászokra, kik a háborgó tengeren fogják a tőkehalat, mely a kitűnő csukamájolat szolgáltatja,

Csukamájolajat a legízletesebben és a legkönnyebben emészthető formában nyújt a „Scott-féle Emulsió“, mely egyike a legjobb tápanyagkészleteknek. Kapható a gyógyszer-tárakban.

A ricinus olaj használata folyton csökken, mert a világ legkiválóbb orvosai ezen sűrű, utalatót keltő ragadós olaj helyett a természetes **Ferencz József-keserűvizet** rendelik. — A „Ferencz József-keserűviz minden világészben bevált páratlan hatását mint azon tény, hogy a kórházakban majdnem kizárólag használják mindazon esetekben, a mikor a betegeknek gyors, biztos és feltétlenül kiméletes hatása hashajtóra van szükségük.

Magyar játék. Halácsy Antal országos hírű torna tanár, vívó és játékmester a „Turul“ labdajáték feltalálója, városunk összes iskoláiban bemutatta a tantestületnek és tanuló ifjuságnak labdajáték találmányát s arra az ifjuságot betanította. A tantestületek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak a játék tanulmányról s megígérték a feltalálónak, hogy iskoláikban mielőbb meghonosítják és a szükséges játék eszközöket, mint feltétlenül szükséges tornajáték eszközt nagyobb mennyiségben beszerzik. Nagyon kívánatos hogy a szülők is megvásárolják gyermekeik részére a játék eszközöket, mert vele való gyakori játszás folytán rendkívüli ügyességre és ruganyosságra tesznek szert. A fejlődő gyermekek egészségére rendkívül jó hatású. A Turul játékszer eddig szabadalmat és törvényes védelmet kapott, Német, Magyar, Angolországban és Ausztriában. A vallás és közoktatásügyi miniszterium megrendelte a Turul játékszer az összes állami középiskola számára az 1907. jun. 15 én kelt 108002. sz. rendeletével. Egy pár labdafogó, 1 labda és egy leírás 6 korona. Kapható kizárólagosan Halácsy Antal feltalálónál Salgótarjánban.

Elkallodó milliók Ha megtekintjük a hivatalos sorsolási jegyzéket, azt látjuk, hogy évről-évre óriási mértékben nő a fel nem vett nyereményeknek, az ugynevezett hátralékoknak száma. Ez azért van, mert a sorsjegybirtokos közönség felületesen vizsgálja meg koronként a húzások eredményeit. Ennélfogva, akinek sorsjegyei és más értékpapirjai vannak, arra nevezve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a járátása. Ilyenként ajánlható a Pénzügyi Hírlap, melynek sorsolási részét a m. kir. pénzügyminiszter és a m. kir. kereskedelemügyi miniszter, mint megbízhatóan és pontosan szerkesztett lapot hivatalosan ajánlották. A lap olcsó, mert egész évre az előfizetés csak 8 koronába kerül és ezért még január elején minden előfizető kap egy Pénzügyi és Tőzsdei évkönyvet, amely sok hasznos tudnivalón kívül közli a hivatalosan kimutatott hátralékosok, azaz ezen sorsjegyek számait, amelyek bár régebben kisorsoltattak, kifizetésre bemutatva még nem lettek. A 8 korona előfizetés a kiadóhivatalba (VII., Rákóczi-ut 44. szám) küldendő be postautalvánnyal.

A karácsonyi postaforgalom. A pécsi posta és távirat igazgatóság a karácsonyi nagy forgalomra való tekintettel a következő figyelmeztetést adta ki a postát igénybe vevő közönség érdekében: Minden egyes küldemény a tartalommal megfelelően, de minden esetre jó anyaggal és tartósan csomagolandó. Elelmiszerek, játék, gyümölcs, szövet, kalap, ruha, fehérenemű külön-külön burkolandó. Ezüst- és aranyeműeket, továbbá pénzt a fentebb sorolt tárgyakkal együvé

csomagolni nem tanácsos. Jelentékenyebb értékű tárgyak kivált, ha nedvesség, dörzsölés, nyomás vagy ütés által könnyen megsérülhetnek, pl. csipkék, selyemkelmék stb. és oly körülmények, melyek nagyobb távolságra kivált tengeren szállítatnak, értékük, terjedelmük és súlyukhoz képest megfelelő módon közönséges vagy fonakjával kifelé fordított viaszos vászonba, bőrbé, szükség esetén vászonnal körülburkolt dobozba teendő és jól körülkötendő, vagy jó szerkezetű erős faládba csomagolandók. Ékszer, drágaságok tokban elhelyezve, azonfelül vászonnal körülfogalva, erős fadobozba, vagy ládácskába varrva és jól körülkötözve és lepecsételve adandók fel. Csomagolás nélkül csak bezárt utazótáskák, bőröndök, jól abroncsolt hordók, erős beszegezett ládák, továbbá már nem vérző egyegy darab vad. pl. nyul, fácán, fogoly stb. csakis csomagolva adható postára. A burkolat összefoglalása végett a küldeményre különösen a varrásra, illesztésre és zsinagré annyit pecsétet kell alkalmazni, ahány elégséges arra, hogy a küldeményt a pecsét megsejtése nélkül felbontani ne lehessen. Gyorsan romló tárgyaknál szükséges, hogy a záradék: „gyorsan romló“; törekeny tárgyaknál pedig a záradék „törekeny“, vagy szokásos palack alak szembetűnőleg kitéssék. Fődolog, hogy a cím oly szabatos, tisztán és olvashatóan legyen magán a csomagon, lehetőleg jó nagy betűkkel kiírva, hogy a címzett azonossága és tartózkodása helyére nézve minden kétséget kizárjon s a helyes irányítás céljából az első pillantásra a redeltetési hely kivethető legyen.

ÜVEGBŐL TÁPLÁLT

gyermekek, rózsás és teli arcukká, erősek és életvidámakká válnak, ha

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ-t adnak nekik.

A Scott-féle Emulsió-ban

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer ved-jegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

levő tiszta és könnyen emészthető táplálék, gyorsan javatoszi a táplálkozásnak akármely fogyatkozását.

A SCOTT-féle Emulsió-t nagyon szeretik krémszerű izeert. Kétünnő bármilyen okból eredő erőhanyaglás és gyengeség ellen.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 k. 50 fillér. Kapható minden gyógyszer-tárban.

A földművelésügyi m. kir. miniszterium megbízásából a Fenyőháza és Rankfűred, állami kezelesben levő szállodákat a budapesti asztalosok butoresarnok Szövetkezete rendezte be, praktikus sima angol, modern butorokkal, bebizonyítva ezzel versenyképességük és megbízhatóságukat. Ajánljuk t. olvasóinknak eme bizalmat érdemlő Szövetkezet készítményeinek megtekintését és pártolását. Közelebbi adatokat mai számunkban megjelenő hirdetésünk nyújt.

A modern ujságírás. Ismeretes, hogy az olvasó-közönség napjainkban milyen igényeket fűz az ujságíráshoz. Nem lehet ma már

a közönséget semmiféle ügyeskedéssel és csillogó külsőséggel félrevezetni. Első sorban következetes, igaz és lélekből fakadó politikai irányt követel, a mely nem a hatalom érdekei után szaladgál és nem üzleti czélokra hajszol, hamen férfias, szívós és önzetlen munkával szolgálja a maga elé kitűzött irányt. Emellett a közönség jó és gyors értesültséget is kíván a laptól. Ma már a modern kor igényei szerint csaknem az expressz vonat is csigalassusággal közlekedik. Telefonösszeköttetésekkel és sürgönyökkel bonyolítjuk le sürgősebb érintkezéseinket. Iparos, kereskedő, földbirtokos, köztisztviselő és minden intelligens ember érdekszákkal van a legfrissebb üzleti értesítésekhez, tőzsdei hírekhez és a napi események ismeretéhez fűzve. Nem lehet megvárni, míg mások mindent előbb megtudnak és az események ismeretéből maguknak hasznot merítenek. Mindent megelőzve gyorsan és hitelesen kell értesülni az események lefolyásáról. Ez a mai kor legelső rangú kívánsága. Mindezeknek a feltételeknek teljes mértékben megfelel a „Magyarország“, amely az ország legelterjedtebb és legtekintélyesebb politikai lapja és amely következetes, önzetlen és hazafias irányával rég kivívta a magyar közönség osztatlan elismerését és bizalmát. A „Magyarország“ páratlan technikai tökéletességgel gyűjti össze naponként a világeseményeket és juttatja azokat már kora reggel az olvasó közönség kezeibe. Nem kell várni félnapokat, míg valaki tájékozva lesz az eseményekről, mindenki a legtávolabb eső vidéken is már korán reggel megtudhatja, mi történt a nagy világban? A „Magyarország“ értesülései megbízhatóak, tudósításai igazak és érdekesek. Emellett minden sora oly válogatottsággal van szerkesztve, hogy mindenki bizalommal viheti be a lapot családja körébe is. A „Magyarország“ kiadóhivatala (Budapest Terecz körút 19.) bárkinek készséggel küld mutatványszámokat. A „Magyarország“ előfizetési ára egy óra 2 korona 40 fillér, negyedévre 6 korona.

Jubileumi katalógust adott ki e héten Kertész Pál férfi és női divatúru üzlete Budapest Rákóczi ut 40. sz. 15 éves fennállása emlékére. E közkedvelt férfi és női divatúruház az egész országban ismeretes, mert alig van helység, a hova Kertész Pál jó hire ne terjedt volna. A gyönyörtüen kiállított katalógust mindenkinek, a ki egy levelezőlapon kerí, ingyen küldi meg.

A magyar ujságírás szenzációja? A Nap a magyar közönség legkedveltebb lapja. A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvesek egyetlen hű és kerlelhetetlen szöszölője Főszersesztő Braun Sándor. Felelősszerkesztő Hacsak Géza. Naponként 125.000. példány! Egy évre 16 K, félévre 8 K, negyedévre 4 K, egy óra 1 K 40 fillér.

Ujabb részletek Dörmögő Dömötör utazásáról olvashatók Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja legujabb számában. Dörmögő Dömötör, a híres mackó, most már megtanulja a automobil kormányozni s végleg elhatározza, hogy résztvesz a berlin-budapesti automobil-versenyen, hogy elnyerje az ötvenezer koronás díjat. Ezenkívül olvasható még a „Jó pajtás“-ban Endrődi Sándor Csallai meseje pompás versekben Szőlősi Zsigmond keleti elbeszélése, Rákosi Viktor vidám elbeszélése, járás-kelés a nagyvilágban, Ördög a kályhában (vers, szép képpel), Benedek Elek regénye, szerkesztői üzenetek, rejtvények. A sikerült, kedves képeket Tull Ödön és Márk Lajos rajzolták. A „Jó Pajtás“ előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér.

KARACSONYI ES UJEVI AJANDEKUL LEGALKALMASABB A KÖNYV Nagy választékban **LÓWY B.** könyv és papírkereskedésében **Tapolczán.**

KÖZGAZDASÁG.

A rétek őszi művelése.

Hazai réteink átlagtermése messze mögötte marad a nyugati államok széna átlagterméseinek. Országos átlagban 1902—1906-ig réteink átlagtermése kat. holdanként 16.5 mm. volt, a mi távolról sem tekinthető kielégítőnek, mert a nyugati államok réteji ennek kétszeresét, háromszorosát is megadják. Igaz ugyan, hogy a mi éghajlatunk sokszor nem kedvez a széna-termesnek, mert a nagy szárazság sokszor akadályozza a fűfelek kiadó növekedését, ám ennek egyedüli okául nem tekinthetők az égalji viszonyok, annyival is kevésbé, mert — be kell ösmernünk — gazdaközönségünk mit sem tesz a rétek terméseinek fokozására. Réteit nem gondolja, róluk csak folyton elvisz, de oda nem juttat soha semmit. A réten termelt szénát felelteti, a nyert trágyát pedig szántóföldjeire hordatja ki. A szántóföldek szükséges táplálékának egy részét tehát a rétek szolgáltatják, maguk a rétek azonban soha semmiféle táplálékot legtöbb helyt nem kapnak, sőt többnyire semmiféle ápolásban sem részesülnek.

Igy esik meg azután, hogy réteink többnyire annyira be vannak mohosodva, hogy sem levegő, sem víz a talajba, be nem hatolhat, miáltal a szárazság hatása nagy mértékben fokoztatik, s a termőképesség mesterségesen csökkentetik. Holott a bemohosodást nagyon egyszerűen meg lehet szüntetni — a gyakori boronálás által. Különösen ősszel nagyon fontos a rétet keresztül-kasul óles boronával megjártni, miáltal nemcsak a mohát pusztítjuk hathatósan, hanem megnyitván a talajt, módot nyújtunk a hőlé behatolása — elraktározására, biztosítván ezáltal magunkat az esetleges szárazság tulkáros következményeitől. A fűfelek gyökereinek megszagatása által azt erőteljesebb sarjadosásra indítjuk, gyomféléket irtjuk, vagyis a rétek fűanyagát is megjavítjuk. Egyetlen őszi folyamán sem volna szabad a rétek erős megboronálásától eltekintennünk.

A második őszi munka a rétek trágyázása, a mely czélra legalkalmasabb a trágyalé és a foszforsavtartalmu szuperfoszfát. Ketségen kívül áll e szerek külön-külön való alkalmazásának is kitünő hatása, együttes alkalmazásuk azonban egyenes bamulatos hatást eredményez. A boronávali felhasogatás után 150—200 kg. szuperfoszfátot szorunk el, azután pedig hígított trágyalével öntözzük meg a talajt, mely eljárás mellett bizonyosan kétszeres termet érünk el már a következő évben. Ennek az eljárásnak azonban három evre terjedő hatása van, s ha az evente való boronálás mellett, minden harmadévben hasonlólag trágyázunk, úgy megtettünk mindent arra nézve, hogy széna-termesünket megketszerezzuk, minekfolytán nagyobb állattalományt tarthatunk, több trágyát termelhetünk, szántóföldjeinket jobban trágyázhatjuk, s így általában veve nagyobb átlagterméseket érhetünk el.

Közegészségügy.

Jakab László dr. városligetiszanatoriuma Budapest.

Már régen érzett hiányt pótol az a nagyszabásu szanatorium, mely a fővárosban a Nagy János utca és Aréna ut sarkán, közvetlenül a Városliget szélén épült a modern technika és gyógytudomány minden új és kiprobált eszközeivel felszerelve. A mar különösen is minden csint és kényelmet eláruló hatalmas épület belsőleg oly berendezést és komfortot mutat, hogy ehhez hasonló gyógyintézet nemcsak hogy hazánkban, de meg az ily intézményeiről annyira híres Ausztriában sem található.

Eddig betegeknek, de különösen a cukor, gyomor és belbetegeknek, továbbá köszvényeseknek ezrei mentek ki a külföldre, hogy bantalmaik ellen ottani gyógyintézetekben találjanak drága pénzért s idegen szó mellett enyhülest. Kiváltképen Ausztria vezetett eddig e téren s oda zárandokoltak a magyar szenvedők azért, mert itthon nálunk

bizony olyan gyógyintézet, mely mindama gyógyászati kellékekkel egy helyben lett volna felszerelve. Nemcsak hazánkban de még a messze földön sem találunk s így betegeknek nézve egyenesen áldásos intézmény e modern szanatorium, mely e mellett olcsó áraival is elsősorban számításba kell, hogy essék közönségünk előtt.

Az orvosi tudomány s felszerelés dolgában főkéletes, külsőségeiben pedig rendkívül izléses és szimpatikus intézet megmutatták az újságok képviselőinek és az orvosoknak s a vedégek őszinte csodálkozásával nézték végig az összes helyiségeket, amelyekben mindent megtalálnak a betegek, amit az intézet orvosai a külföld legnagyobb szanatoriumaiban egyenként megfigyeltek és tanultak. Az intézet szemléltetői egyhangu lelkesedéssel ismerték el, hogy a Jakab dr. féle Ligetszanatorium a lehető legtökéletesebb minden e nemű szanatóriumok között. Meg van ebben az intézetben minden ami a betegség felismeréséhez okvetlenül szükséges. A legmodernebb és drága berendezésű laboratóriumok, görscsövi készülékek, s nagy Röntgen—laboratorium segítenek a betegek vizsgálatában. A gazdag berendezésű vizsgyógyintézetekben szebbnél-szebb és igen elmes készülékek sorakoznak egymás mellé, hogy vízzel, meleggel, villamossággal, szén-savas fürdővel stb. gyógyítsuk a szenvedőket. Nehéz elsorolni egyszeri látás után elsorolni mindazt, amit ebben a nagyterjedelmű intézetben a látogató egy setajában tapasztalhat. Az egyik nagy teremben az u. n. Zander gépek gyurják, mozgatják az embereket, amely gépek segítségével az emberi test egyes részeit szabályos mozgásba hozzadják, annélkül, hogy az illető helyéből kimozdulna, így pl. lovagolhat, evezhet, bicyclizhet stb. mindent egy helyben. Aztán gépeket láthatunk, melyek az asztmás betegek lélegzését segítik elő. Mindenesetre egyik legérdekesebb része az intézetnek a lapos háztetön levő téli nyári nap és légfürdő, ahonnan mesés kilátás nyílik a Városliget legköltőbb részére. Az egész épületben előmlő bájos intimitás, mely az előcsarnoktól kezdve végig kíséri a benlakót a tervező építőművészek: Komor és Jakab művészetét dicséri. Meleg derűs kedv uralkodik itt, amely feltétlenül üdítőleg hat a betegekre, bizonyos, hogy hazánk nagyot nyert ezen új intézménnyel, melynek vezetősege már egyedül is garancia arra nézve, hogy a maga elé tűzött humánus czélokot pontosan végre is tudja hajtani. Emellett egyik óriási előnye, kiténő fekvésen és modern pazar berendezésén kívül, (pl. sok lakoszobához, mindjárt mellette külön fürdőszoba) azok a valóban olcsón megszabott egységárak, melyekbe a kezelés, orvosi felügyelt, előírt géphasználat stb. stb. szóval minden ami a gyógyuláshoz okvetlenül szükséges befoglaltatik.

Az intézet igazgatója Jakab László dr. akinek felesége: Racz Hanria dr. maga is kitünő orvos; a fiziko-therapiiai osztály vezetője Arányi Zsigmond dr. hercules fürdői fürdőorvos, a testgyenesítő osztályt Mikos dr. főorvos vezeti, az intézet orvosai: Lukács Pál dr. és Tausz Géza dr.

HIRDETÉSEK.

5742/1909. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai királyi járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, miszerint a **Veszprémi takarékpénztár** végrehajtónak, Gáspár Péterné szül. Darnai Lidi kapolcsi lakos végrehajtást szenvedő elleni 400 korona es jár. iranti végrehajtási ügyében az árverés a tapolcai kir. járásbiróság mint tkvi hatóság területen levő, a kapolcsi 792/b. sz. tkvben 956 hrsz. alatt végrehajtást szenvedő tulajdonát képező III-ik dűlőbeli szántóra 1223 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül

1910. évi január hó 11. napjának délelőtt 10 órája

Kapolcs községhezához kitűzetik.

Az ingatlanok a kikiáltási árnak két harmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak. Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 20 %-át vagyis 244 kor. 60 f. készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételét hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulirott telekkönyvi hatóságnál és Kapolcs községhezához be tekinthetők.

A kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Tapolcza, 1909. okt. 13.

Előadó helyett Grün kir. jbiró.

Probára ingyen!

KELTETŐ GÉPEK

== kísérletre adatnak, ==

Keltető gépek a legjobbak és legolcsóbbak.

Keltető gépek, melyekből egész ma-
több legfényesebb bizonylat és értesítés
rendelkezésre áll

Keltető gépek tyuk, kacsá, fogoly,
fácán és ludtojásokra.

Keltető gépek havi részletfizetésre.

Ezen keltető gépeket
„Ausztria-Hungri“ névvel egyedül
gyárt:

MÜCKE G.

Reisenberg 14., bei Wien.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Kapható:

L ö w y B.

könyv- és papirkereskedésében

Tapolczán,

Ó V Á S.

Alulírott értesitem a t. közönséget, hogy fiam ifju Szivós János elmebetegségben szenved s ennél fogva ezen állapotában elkövetett cselekedetei neki be nem számíthatók. Miért is figyelmeztetem a t. közönséget, hogy elmebeteg fiamnak senki, semmiféle hitelt ne nyújtson, mert követelését elveszíti.

Tisztelettel

id. Szivós János.

Pályázati hirdetés.

A Tapolczai Ipartestület előljárósága ezuttal jegyző állásra 400 kor. kezdő fizetéssel pályázatot hirdet. Kérvények alulírottához küldendők be és közlelbbi felvilágosítással szolgál.

Keszler Aladár
ipart. elnök.

Magyar Királyi Államvasutak.
361961/909. sz.

Menetrend módosítás a szerencs—hidasnémeti—kassai vonalon.

1910. évi január hó 1-től kezdve a szerencs—hidasnémeti—kassai vonalon a jelenleg Szerencsről reggel 4 óra 48 perckor induló és Kassára délelőtt 8 óra 35 perckor érkező 9912. sz. vegyes vonal Szerencsről reggel 5 óra 20 perckor fog indulni és Hidasnémetire délelőtt 8 órakor fog érkezni, hol egyesítve lesz a Hidasnémetiről délelőtt 8 óra 16 perckor Kassa felé induló 1514. sz. személyvonattal.

Az ellenirányban pedig a jelenleg Hidasnémetiről reggel 5 óra 53 perckor induló 8811. sz. vegyesvonat jelzett időponttól kezdve 57 perccel korábban azaz reggel 4 óra 56 perckor fog indulni és Szerencsre reggel 7 óra 51 perckor fog érkezni.

A részletes menetrendre nézve a kifüggesztett hirdetések nyújtanak bővebb felvilágosítást.

Budapest, 1909. december 13.

Az igazgatóság.

M. kir. államvasutak. Igazgatóság
293539/Al.

Félarú vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok kiállítása és a már használatban levőknek érvényesítése az 1910. évre.

Az állami és törvényhatósági tisztviselők, valamint a községi és körjegyzők és a rendezett tanácsú városok tisztviselői félarú vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványai a jövő 1910-ik évre leendő érvényesítés végett a m. kir. államvasutak igazgatóságához (Budapest Andrássy-ut 73-75) már beküldendők, legkésőbb azonban december hó 31-éig okvetlenül beküldendők.

Azoknak az igényjogosultaknak, kiknek a folyó évben arcképes évi igazolványuk még nem volt, a jövő 1910-ik évre azonban ily igazolványt

maguk részére szerezni kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fent jelzett időben kell kérelmezniök.

Különösen figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az igazolványok érvényesítéséért és az ujak kiállításáért járó 1 korona kezelési illeték m. kir. posta bélyegeken rovandó le. A postabélyeg a betérjesztendő névjegyzékre, vagy kérvényre ragasztandók fel.

Készpénz vagy okmánybélyeg kezelési illeték fejében el nem fogadtatik. A hivatalok részéről betérjesztendő névjegyzékek az előirt záradékkal és a hivatali pecséttel látandók el.

Ez alkalommal a nyugdíjasokat arra is figyelmeztetjük, hogy a folyamodványon a lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által igazoltatni kötelesek azt, hogy semmiféle díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek.

Budapest, 1909. évi nov. hó 8-án.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

Egy uriház

4 lakással

szabadkézből eladó

Bővebbet, — a Kiadóhivatal.

HIRSCH JÓZSEF

HENTES ÜZLETE ÉS FÜSTÖLŐJE

Tapolca (Főtér.)

Allandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámból.

Friss sertésus. I. rendű sertés zsir, hajt és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak.

NAPONTA SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ FRISS VIRSLI, KALBÁSZ, PÁRIZSI ÉS SZAFALÁDE

Legolcsóbb napi árak.

HÁZÁT

és a

DISKAHEGYI SZŐLŐJÉT

szabadkézből eladni szándékozik.

Erhart Károly

Zöldfa-utca 1 szám.

A vevők naponta vele megegyezhetnek.

ELADÓ SZŐLŐ.

A halagosi hegyen 5 hold ojtvánnyal teljesen berakott rajta

épület és pinczével

elfogadható áron eladó.

Bővebbet

a kiadóhivatal.

Szőlőoltvány eladás!

Aki egészséges, olcsó szép szőlőt akar, bizalommal forduljon

VITYÉ MIKLÓS

lelkismeretesen vezetett oltványtelepéhez

Ös-Csanádon (Torontál-m.)

ahol szokvány minőségű, I. rendű fás, gyökeres szőlőoltványok, bors és csemegefajok, valamint amerikai sima és gyökeres szőlővesszők, nemkülönben

ugyanazon fajok II. rendű osztályzatban a legolcsóbb árban kaphatók. Szőlőlugasnak különösen e célra választott fajok.

Gyümölcse- és rózsaoztványokban nagy választék.

Faj- és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A számos elismerőlevél közül itten csak egy:

Igen tiszteit Vitye ur! Örömmel hozom b. tudomására, hogy az Ön telepéről vett fás gyökeres szőlőoltványokkal teljesen meg vagyok elégedve. Az oltványok erőteljesen indultak meg s talán 100% sem fog kimaradni.

Teljes tisztelettel

Makó, 1909. július 10.

Marosi Imre

m. kir. adóhivatali főtitkár.

PAUK VILMOS

vaskereskedése

TAPOLCZA.

Ajánlja állandóan nagy választékú raktárát, Nechwile Fenencz szabadalmazott „AUSZTRIA” permetező egyedüli készítőjének főraktára, továbbá önműködő Rákóczy, légnomásu, Mayfarth és Eclier vermöre permetezők, melyeket gyári áron bocsátok rendelkezésre.

Szénkénegezők (Egyszerűség). Borszivattyúk és tömlők (Heinrich rendszer). Ekék, Kayser varrógépek golyos csapágyal.

továbbá a legnagyobb választék

szőlőprésekből,

Lütichi és Pieper vadászfegyverekből,

mindennemű gazdasági és szőlészeti gépekből.

Nehéz első rendű AUSZTRIA

permetezőkhöz mindennemű alkatrészek kaphatók.

Látványosság Tapolczán!!

Stiglicz Ármín ujonnan átalakított modern óras és ékszer üzlete.

Husz éves üzleti jó hírnevem jó munkát és jó árut biztosít.

STIGLICZ ÁRMÍN

óras és ékszerész.

2-3

Kapható kátrány-aszfalt
lemez, kátrány,
karbolium, grossol, stukatur-
nádfonat és égetett mész a
legolcsóbb áron.

Keszler Aladárnál,
Tapolczán.

0-52

Szőlőoltvány,

szőlőről és borról nagy képes árjegyzékemet

INGYEN

és bérmentve küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert ebből megtanulhatja a szőlőtelepítést s emellett sok szőlőkép van benne. Szőlőoltványokból és más egyéb európai és amerikai sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű Delaváréból állandóan több millió készlet eladó, olcsó ár mellett. Több ezer elismerő-levél, közte több hercegi és grófi uradalomtól.

Czim: Szücs Sándor fia, szőlőtelepe,
Bihardiószeg.

PREISZ MANÓ

cím-, szobafestő és mázó,
Tapolcza, Uj-utca.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát u. m.: üveg-, cím- templom, szoba- és diszfestést a legmodernebb kivitelben és lehető legjutányosabb árák mellett.

ELADÓ KISÖRSÖN

1608. □ öl ojtvánnyal berakott szőlő,
hosszá 81 hl. hordó 20 hl. szüretelő
edény 1 vastányéros szőlőprés.

A szőlőben 12 m. hosszú 5 m. széles

szép boltpince

Bővebbet

Nagy János szőlőbirtokosnál Kisörsön

A Nagy Gábor féle
DELAWARE
szőlő faj

az egyedüli, melynek termeléséhez semmiféle tudomány vagy gyakorlat nem kell, még az is elbánnik vele, aki soha szőlőtvet nem kezelt. Minden szállítmányhoz utasítás mellékeltek ingyen és ebből kinézheti mindenki, hogy miként ültesse el, kezelése pedig metszés, kapálás és felkötésből áll, más dolog nincs vele, mert ezt oltani, permetezni, kénporozni nem kell, nem árt ennek filokszerá és bimbója, vesszője télben soha el nem fagy. Holdanként átlag 35 hektolitert terem s egy bimbójából 3-4 fűrt fejlődik. Valódi bőtermő legnemesebb faj ez, melyet azonban nem szabad összetéveszteni más ugyanily név alatt forgalomba hozott hitvány fajjal, ügyelni kell arra, hogy Nagy Gábor-féle fajt kapjunk, mert csak ez a valódi. A valódi Nagy Gábor-féle Delaware-szőlő olyan bort ad mint az asszu, édes és erős, igen kellemes zamatu és kétszer annyira kel el, mint más borok. Kóstolónak egy üveggel bárkinek küldök 1 koronáért. A DELAWARE-szőlő bővebb leírását, természetnek királyi közjegyzővel hitelesített eredeti fénykép felvételeit színes kivitelben, továbbá a szőlő közé nyomott 40 szép képet tartalmazó képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm mindenkinek, aki velem címét tudatja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmu árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról, lugasültetésről is ad részletes, helyes utbaigazításokat.
NAGY GÁBOR szőlőbirtokos, KÖLY
pósta, távirtda és távbeszélő állomás.
Levelezés magyar, román horvát, szerb és német, nyelven.

!! A magyar ujságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérielhetetlen szószólója.

Főszerkesztő: BRAUN SÁNDOR Felelős szerkesztő: HAGSAK GÉZA

Naponkint 150.000 példány!

Egy szám 2 krajcár.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre . 16.— K || Negyedévre . 4.— K
Félévre . . 8.— K || Egy hónapra . 1.40 K

A NAP apróhirdetési levelezőlapja

10 szőlő 30 fillér
20 szőlő 50 fillér
40 szőlő 1 korona

Kapható minden hírlapelárusításban

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar élclap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesés olcsó!

Egy szám: 6 krajcár.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre . 6.— K || Negyedévre . 1.50 K
Félévre . . 3.— K || Egy hónapra . —50 K

Mutatvány számokat küld a kiadóhivatal:

Budapest VIII., Röck Szilárd-u. 9.

A FIDIBUSZ

1905, 1907, 1908., és 1909. évfolyamai

d i s z k ö t é s b e n

kapható. Egy-egy kötet ára 5 korona.

Mind a négy kötet egyszerre való megrendelésénél 20 százalék engedményt adunk.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy a már 32 év óta fenálló

VAS- ÉS GAZDASÁGI GÉPÜZLETEMHEZ

ujévtől kezdve **Spiegel Rezső** urat társul veszem. Teszem ezt részint koromra és egyéb elfoglaltságomra való tekintetből, de különösen azért is, hogy üzletfeleim kívánalmának minden irányban a lehető legpontosabban felelhessek meg, amit általam vélek elérni, hogy egy tevékeny fiatal munkaerőt veszek magam mellé, ki velem együtt azon fog munkálkodni, hogy t. vevőink igényeit minden tekintetben még fokozatosabb mértékben kielégíthessük.

A n. é. közönség szives támogatását kérve, vagyunk tisztelettel

Pauk Vilmos és Spiegel Rezső.

TUDOMÁSUL !!

A Tapolcza főutcán levő **LENKEI FÉLE**
ÜVEG és PORCELLÁN

üzletet összes áruival átvettünk, azt teljesen újra berendezük, úgy hogy a n. é. közönségnek alkalma lesz szükségletét egy teljesen nagyvárosi mintára alakított üzletben beszerezni.

Iparkodni fogunk t. vevőink bizalmát jutányos és pontos kiszolgálással kiérdemelni.

PREISZ ÉS LIGETI.

TAPOLCZA

köszön raktára,

Farkas Péter

jutányosabb árban szállít
nagyban és kicsinyben a leg-

legszesz-pirszent,
Kocka köszent,

porosz Elsőrendű

ROPS

biztonsági
gyorsfőző
Tűzveszély
kizárva.

Ha felborul, elalszik.

Szesz ki nem folyhat.

Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási cikkekkel
árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, szíveskedjék hozzánk for-
dulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részvény-Társaság
BUDAPEST, V., Külső-Váci ut 74/75.

Helybeli elárusítók:

Erdélyi Pál, Pauk Vilmos, Steiner Zsig-
mond és Heimler Miksa.

SZOLLÁR GÁSPÁR
épület- és műlakatos Tapolca, Arany János-utca, a zárda-kert
átellenében.

Készít minden e téren előforduló épületvasalást, modern
takaréktűzhelyeket, lépeső-, sir-, erkélyrácsokat- és
vaskapukat.

Elfogad szivattyus kutak fellátását és javítását, bor-
fejtő, szénkénegező és permetező gépek javítását a lehető
legjutányosabb árak mellett.

Állandóan nagy raktáron tartok takaréktűzhelyeket és
permetező géprészeket.

Aki butort
BUDAPESTEN AKAR VÁSÁROLNI,
saját érdekében cselekszik,
ha vásárlás előtt megtekinti a
„BUDAPESTI ASZTALOS IPARTESTÜLET”
védnöksége alatt álló
BUTORCSARNOK ÉS HITELSZÖVEI KEZET
butoresarnokait, melyek a következő helyeken vannak:
VIII., József-körút 28. sz. (Békkocsis-utca sarkán)
IV., Ferencziek-tere 1. sz. (a királyi bérpalotában).
Ezen szövetezet az „Országos Központi Hitelszövetkezet” tagja s ennek a felügyelete alatt áll.
Vásárlási kényszer teljesen kizárva.
Stilszerű, modern lakberendezések.
Jutányos árak! Szavatosság az áru minőségeért.
Az áruesarnokba kizárólag elsőrangú
budapesti asztalosok és kárpitások dolgoznak.

Hocz Gergely
gépjavító műhelye, gazdasági és szőlészeti gépraktára
Tapolczán.

Ajánlja az összes gazdasági és szőlészeti gépek alapos javítására be-
rendezett gépjavító műhelyét, melyben az összes használatban levő szőlő
prések és zuzók alkatrészei a legszolidabb áron beszerezhetők.

Figyelemre méltatja gépraktárát, melyben a legjobb gyártmányu kü-
lönösen szőlészethez szükséges összes gépek beszerezhetők. Ugyanott
is raktáron vannak és minden gépek gyári áron
szerezhetők be.

Rök-féle különböző emeltyűs sajtók is felhívni
b. figyelmüket, ezen gépnek a homokos must sem árt, minde eddig forgalomban levőket felül-
mul egyszereü kezelésénél fogva is, a régi gépek átalakíthatók nálam és becserélhetők.

Bortömlők legfinomabb paraminőségű raktáron vannak és összes felszerelési darabok,
ugyszintén para szelep labdák jóállás mellett.

Állandóan raktáron vannak és szab. Zala Drill tolós rendszerű sorbavető gépek.

Ujdonság! SZOLOGARAT-FELSZERELÉSI CIKK. Ujdonság!
Ezen készülékkel a törköly egy préseléssel teljes szárazra szárítható ki és a törköly két, három, eset-
leg négy darabban szedhető ki a garatból. Törkölyvágás szükségtelen, minden présgarathoz alkalmaz-
ható. Csak garatinéret szükséges. Ezen készülék csak nálam szerezhető be és készítettik. 53-25